

ἐκ τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ οὐχὶ ἐκ μόνου τοῦ Πατρὸς, ἢ τ' ἀνάπαλιν, καθ' ὅσον εἰμὶ καὶ θέλω μείνει πεπεισμένος ὅτι οὐδὲ σεῖς τὸ ἤξεύρετε. Σπουδαῖον φρονεῖτε νὰ ταῖς διδάξητε ὅτι εἶναι ἀσέβεια νὰ σέβωνται τὰς εἰκόνας καὶ τοὺς ἁγίους. Ἦθελον νὰ σὰς ἰδῶ τί θὰ ἐλέγετε ἂν τις ἐτόλμα ἐμπρός σας νὰ ἐξυβρίσῃ τὴν φωτογραφίαν τοῦ ἀποθανόντος πατρὸς σας, νὰ κακολογήσῃ τὸν ἐνάρετον φίλον ἢ ἀγαπάτε καὶ σέβασθε. Ἴσως ἄλλοι εὐαθεστέροί μου δεχθῶσι τὸν σπόρον ἢ ἐν αὐτοῖς σπείρετε. Τί θὰ φυῆ ἐξ αὐτοῦ; Ζιζάνια. Θὰ χωρισθῇ υἱὸς ἀπὸ πατρὸς, συμπολίτης ἀπὸ συμπολίτου. Ἄλλ' ἐρρήθη: «Οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ δι' οὗ τὸ σκάνδαλον γίνεται». Ἰδέτε περὶξ σας ποῦ σήμερον ἐξοκέλλει ἡ κοινω- νία. Πᾶσα πίστις καταρρέει εἰς τὴν ἀβυσσον τῆς ἀδιαφορίας. Ὅταν διὰ νὰ διορθώσῃτε ἓνα λίθον ὅστις εἰς ὑμᾶς φαίνεται οὐχὶ εἰς τετραγώνον τετραγώνος, σαλεύετε τὰ θεμέλια, καταρρίπτετε εἰς ἐρείπια καὶ τὰ ἔτι ὑφιστάμενα μέρη τοῦ οἰκοδομήματος. Ὅχι Πρεσβυτεριανὸν ἢ Καθολικὴν, ἢ Ἑλληνὰ ἢ Καθολικὸν, ἀλλ' οὐδ' Ὀθωμανὸν ἢ Ἰσραηλίτην ἂν ἀπαντήσητε, μὴ κλονίζετε τὰς πεποιθήσεις του. Πιστεύει ὅπως δῆποτε εἰς Θεόν; Μέγα τὸ κέρδος. Ἐταράξατε τὴν πίστιν του; Τὴν ἀντικαθιστᾶ ἀθεῖα.

Ταῦτα σοὶ σημειῶ ἐξ ὅσων ἔλεγεν ὁ ἀγαθὸς σύμβουλος, διότι τινὰ θίγουσιν τὸν πολύκροτον ἠθικῆς καλλιέργειας πόλεμον (κου.τσοῦρκάμπφ), ὅστις ἐστὶ πρὸς τὸ παρὸν τὸ ζωτικώτατον τῶν ἐνταῦθα ζητημάτων, οὗ ἄνευ δὲν δύναται τις νὰ ἐννοήσῃ τὴν ἠθικὴν ἀτμοσφαιρὰν τῆς Γερμανίας.

Ὁ Ἀμερικανὸς ἦτον ἔτοιμος ν' ἀπαντήσῃ καὶ μετὰ πικρίας, ὡς μοὶ ἐφάνη, ὅτε ἡ Βέρθα, πιθανῶς ἔν' ἀποτρέψῃ τὴν θύελλαν, ἀνέκραξεν·

— Ἰδοὺ τὸ Νεύβειδ, ἡ ὠραία πατρίς τῆς Πριγκιπίσσης τῆς Ῥωμανίας!

Καὶ πάντων ἡ προσοχὴ ἐστράφη πρὸς τὴν εὐπρεπῆ παραρρήνιον πόλιν, καὶ πάντες ἐπλεον τὸν πανηγυρικὸν τῆς νέας ἡγεμονίδος, ἥτις ἔμαθον τότε ὅτι πλὴν ἄλλων προτερημάτων ἔχει καὶ τὸ τῆς ποιήσεως.

Τῆ 28 Σεπτεμβρίου 1879

Ξ.

Η ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ

[Μυθιστορία Ἰουλίου Σανδῶ, βραβευθεῖσα παρὰ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας].

Συγγραμ. 181 σελ. 680.

Γ'

Ἐν μιᾷ τῶν περυγῶν τῆς οἰκίας, ἀντικρὺ τῶν ὑπερώων τοῦ Μαυρικίου καὶ τῆς Μαγδαληνῆς, ὑπῆρχε μικρὸν οἰκίημα ἐκ τριῶν συνιστάμενον δωματίων, ἐν ᾧ κατώκει οἰκογένεια τεχνι- τῶν. Ὁ σύζυγος, ξυλουργὸς τὸ ἐπάγγελμα, ὠνομάζετο Πέτρος Μαρσῶ, ἦτο δὲ νέος εὐειδῆς καὶ Ῥωμαλέος ἄγων τὸ εἰκοστὸν πέμπτον τῆς ἡλικίας του ἔτος, εὐθυμὸς δὲ πάντοτε καὶ ἀγα-

θὸς καὶ ἀνυπόκριτος. Οὗτος δὲν ἐστιχοῦργει οὐδ' εἶχεν ἄλλην λύραν ἢ τὴν ρυκάνην του καὶ τὴν σμίλιν. Ἐγειρόμενος καθ' ἐκάστην ἅμα τῆ αὐγῆ εἰργάζετο φαιδρῶς ἀπὸ πρωίας μέχρι ἑσπέρας, ὡς ἐὰν ἦτο πεπεισμένος ὅτι ἡ ἐργασία εἶναι ἡ ἀληθὴς τοῦ λαοῦ ποίησις, ἅμα δὲ καὶ τὸ ἀριστον σύστημα τῶν μέχρι τοῦδε ἐπινοηθέντων πρὸς βελτίωσιν τῆς καταστάσεως τῶν ἐργατῶν. Προσπνῆς καὶ εὐχαρις, ἡ σύζυγός του ἔδραπτε πλησίον του, ἐπιτηροῦσα συγχρόνως τὰ δύο τέκνα της.

Ὁ Μαρσῶ διέκοπτεν ἐνίοτε τὴν ἐργασίαν του ὅπως ρίψῃ βλέμμα ἐπὶ τοῦ κεντήματος τῆς συζύγου του ἢ ὅπως λάβῃ εἰς τὰς ἀγκάλας του τὰ παιδιὰ, ἔπειτα δ' ἐξηκολούθει μετὰ πλείονος ζήσεως τὴν ἐργασίαν του. Ἐνίοτε ἡ νεαρὰ γυνὴ ἔφαλλε χαμηλὴ τῆ φωνῆ ἐν τῶν ἀθανάτων ἐκείνων ἁσμάτων, δι' ὧν ὁ Βερανζέρος ἐπαρηγόρησε τὴν πατρίδα, ὁ δὲ ἀνὴρ διὰ φωνῆς ἰσχυρᾶς καὶ ὑπερηφάνου ἐπανελάμβανε τὸν ἐπιπόδον. Ὅτε δὲ ἐπλησίαζε τὸ τέλος τῆς ἡμέρας, ἡ οἰκοδέσποινα ἤσχολετο περὶ τὸ δεῖπνον, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲ καθήμενοι περὶ τὴν λιτὴν τράπεζαν διήγον τὴν ἑσπέραν ὅλην συνδιαλεγόμενοι.

Ὁ Μαυρίκιος εἶχε πολλάκις παρατηρήσει ἐκ τοῦ παραθύρου του ὅλας τὰς λεπτομερείας τοῦ βίου τῆς ἐργατικῆς καὶ τιμίας ἐκείνης οἰκογενείας. Δὲν λέγω ὅτι ἠσθάνετο πρὸς αὐτὴν ἐνδιαφέρον ἢ ὅτι ἐξήτιε μάθημά τι ὠφέλιμον, τοὺς ἐβλεπεν ἀπλῶς ὡς θέαμα εἰς τὴν ὀκνηρίαν του εὐπρόσδεκτον. Ἀφ' ἑτέρου καὶ ἡ Μαγδαληνὴ παρηκολούθει ἀσμένως τὰ τοῦ βίου τῆς πτωχῆς οἰκογενείας, εὐρίσκουσα ἐν αὐτῷ μυστηριώδεις τι γόητρον, αὕτη δὲ καὶ οἱ δύο σύζυγοι συνῆψαν ἐν βραχεῖ γειτονικὰς σχέσεις. Ἡ Μαγδαληνὴ ἐθώπευε τὰ παιδιὰ ὁσάκις τὰ ἐβλεπεν ἐν τῇ κοινῇ εἰσόδῳ, κατὰ τὴν ἀσθένειαν δὲ τοῦ Μαυρικίου ὁ Μαρσῶ ἤρχετο πολλάκις, ὅπως μάθη περὶ τῆς ὑγείας του. Πρωτῶν τινά, παρατηρή- σασα ὅτι ὁ νέος ξυλουργὸς ἐρυκάνιζε καὶ ἐγλυφε δρῦν, ὡς ἄλλοτε ὁ Μαυρίκιος μετὰ τοῦ ἀγαθοῦ ἱππότου, ἡ νεᾶνις μετὰ συγκινήσεως ἐθεώρει αὐτὸν ἐργαζόμενον. Κύπτων ἐπὶ τοῦ ὀκρίδαντός του, παρὰ τὸ ἀνοικτὸν παράθυρον, ὁ Μαρσῶ ἐφαίνετο ἔχων τὸν νοῦν προσηλωμένον εἰς δυσχε- ροιᾶν τινα, ἣν μάτην προσεποιεῖτο νὰ ὑπερπύ- δῃσῃ. Αἰφνης διὰ βιαιᾶς χειρονομίας μαρτυροῦ- σης τὸ ἀδύνατον, ἐρρίψε τὰ ἐργαλεία του, πλῆτ- των μετ' ἀπελπίσεως τὸ μέτωπόν του, ἔπειτα δὲ ἐσταύρωσε τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ στήθους ὡς ἀνθρωπος εἰς ἄκρον ἀποθεωρῆμενος. Ἡ σύζυ- γός του ἐπλησίασεν ὅπως ἐμψυχώσῃ αὐτὸν διὰ θωπειῶν καὶ τρυφερῶν λόγων, ἀλλὰ πρῶτον ἴ- σως ἤδη ἀπόθησεν αὐτὴν, δάκρυα δὲ ἀγανακτῆ- σεως ἐρρέυσαν ἐπὶ τῶν παρειῶν του. Ἡ γυνὴ ἤρξατο κλαίουσα καὶ αὐτὴ, ἐνῶ τὰ παιδιὰ μι- μούμενα τὸ παράδειγμα τῶν γονέων τῶν, ἐβῶων

ἀμιλλώμενα. Βλέπουσα τὴν ἀπελπισίαν ταύτην ἢ Μαγδαληνὴν ἐξῆλθε τοῦ δωματίου τῆς καὶ ἐφάνη αἴφνης ἐν τῷ μέσῳ τῆς οἰκογενείας, ἧς εἶχε πολλάκις διεγείρει τὴν εὐμενῆ περιεργίαν. — Φεῦ, κυρία μου, εἶπεν ἡ γυνή, ἢν πρώτην ἠρώτησεν, ἰδοὺ τί συμβαίνει. Ὁ σύζυγός πρέπει νὰ παραδώσῃ σήμερον παραγγελίαν, ἐκ τῆς ὁποίας ἐξαρτᾶται τὸ μέλλον μας. Εἴτε διότι ὑπερεξετίμησεν τὰς δυνάμεις του, εἴτε διότι δὲν ἔχει τὴν ἀπαιτουμένην ἱκανότητα, βλέπει ὅτι τῷ εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐκτελέσῃ τὴν σπουδαίαν ἐργασίαν, τὴν ὁποίαν ἀνέλαβεν. Ἀπελπίζεται λοιπὸν δι' ἐμὲ καὶ τὰ τέκνα μας, ἐγὼ δὲ κλαίω διότι κλαίει ἐκεῖνος.

— Τί νὰ σὰς εἰπῶ, κυρία, εἶπε τότε ὁ νέος ἐργάτης, ὁ Θεὸς νὰ μὲ συγχωρήσῃ διότι ἐπίστευσα ποτὲ ὅτι εἶμαι τεχνίτης. Τίποτε δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ κάμω παρὰ νὰ ρυκανίζω σανίδια καὶ νὰ τορνεύω σκαμνία.

— Ποῦ τὸ ἤξεύρετε! ἀπάντησεν ἡ Μαγδαληνή, ἔχει καὶ ἡ τέχνη τὰς ὥρας τῆς καθὼς καὶ ἡ τύχη, μόνον δὲ οἱ ἀφροεῖς ἄνθρωποι εἶναι πάντοτε ἔτοιμοι πρὸς πάντα οὐδὲ διστάζουσι ποτέ. Εἶπατέ μοι τώρα περὶ τίνος πρόκειται.

Ἐπρόκειτο περὶ ζυλίνου ἀναγλύφου παρισίωντος τὸν ἀρχάγγελον, προωρισμένου δὲ εἰς ἐκκλησίαν τινὰ τῶν Παρισίων. Καίτοι φύσει ἐπιεικής, ἡ Μαγδαληνὴ ἠναγκάσθη ν' ἀναγνωρίσῃ ὅτι, ἐὰν τὸ μέλλον τῆς οἰκογενείας τοῦ τεχνίτου ἐξηρτάτο πραγματικῶς ἐκ τοῦ ἔργου τούτου, εἶχε δίκαιον τῷ ὄντι ν' ἀπελπίζεται. Κατὰ τὴν στιγμήν ἐκείνην εἶδεν εἰς τὸ παράθυρόν του τὸν Μαυρίκιον, ὅστις ὑπακούων εἰς νεῦμα τῆς ἐξαδέλφου του, ἦλθε πρὸς αὐτήν, καίτοι ἀνευ προθυμίας.

— Ἰδὲ ἀδελφέ, τῷ εἶπε, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ βοηθήσῃς τὸν νέον τοῦτον καὶ νὰ τὸν ἐξαγάγῃς τῆς ἀμηχανίας;

Ὁ Μαυρίκιος πλησιάσας παρετήρησε τὸ ἀνάγλυφον ἐπὶ τινὰς στιγμὰς μετὰ προσοχῆς μετεχούσης περιφρονήσεως. Οὐδὲν ἄλλο ἦτο, ἀληθῶς εἰπεῖν, ἢ σχεδιάσμα οὐδὲν ὑπισχνούμενον καλὸν ἀποτέλεσμα. Ἰσάμενος περὶ αὐτόν ὁ ζυλουργός, ἡ σύζυγός του καὶ ἡ Μαγδαληνὴ περιέμενον ἀνησῆχως νὰ ἐκφράσῃ τὴν γνώμην του. Ὁ Μαυρίκιος δὲν εἶπε λέξιν, ἀλλ' αἴφνης οὐχὶ ἐκ καλοκάγαθίας, ἀλλὰ μᾶλλον ἵνα ἐπιδείξῃ ἑαυτόν, ἀπεδύθη τὸν ἐπενδύτην του, ἀνεσήκωσε τὰς χειρίδας τοῦ χιτῶνός του καὶ λαμβάνων ἐν τῶν ἐργαλείων προσέβαλεν εὐτόλμως τὸ εἰς τὴν χεῖρα τοῦ Μαρσῶ ἀνθιστάμενον ξύλον. Ἡ Μαγδαληνὴ ἐθριαμβεύεν ἐν κρυπτῷ, οἱ δὲ δύο σύζυγοι παρηκολούθουν ἀκίνητοι τὰς προόδους τῆς ἐργασίας, ἐνῶ τὰ παιδία ἰστάμενα μετὰ περιεργίας ἐπὶ ἐδωλίων, ἐφάινοντο μετὰ τῶν ξανθῶν των κεφαλῶν καὶ τῶν ἀνθρῶν μορφῶν, ὡς ἡ φυσικὴ συνοδία τοῦ ὑπὸ τὴν σμίλην τοῦ τεχνίτου ἀναφωσμένου προσώπου.

Ὅσας καὶ ἂν ὑπέστημεν θυέλλας, ὅσον ἔρημος καὶ ἐὰν ἦ ἡ καρδιά μας, ἔστω καὶ ἄμμον μόνον ξηρὰν περιέχουσα ὡς ἡ Σαχάρα, ὑπάρχει ὅμως ἐν αὐτῇ ἄνθος θαλερόν καὶ λαμπρὸν ὡς ἐὰν ἀνεώχθη τὴν προτεραιάν. Εἰς μάτην τὰ ἄλλα ἄνθη ἔπασαν περὶ αὐτὸ μαρανθέντα, οὐδ' ἐν πέταλον ἐλλείπει ἀπὸ τοῦ κάλυκος αὐτοῦ, γελᾷ δ' ἐπὶ τοῦ ἄκρου τοῦ στελέχους του, τὸ ὅποιον οὐδεὶς δύναται νὰ ἐκρίζωσῃ ἄνεμος. Τὸ ἀθάνατον τοῦτο τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας ἄνθος ὀνομάζεται κενοδοξία. Οὕτω, καίτοι ἀδιαφορῶν πρὸς πᾶν τὸ δίδον ζωὴν, ὁ Μαυρίκιος ἔχαιρε μετ' αὐταρσεκείας ἐπὶ τῇ ἐντυπώσει, ἢν εἰς τοὺς θεατὰς αὐτοῦ ἐνεποίει.

ὑπὸ τῆς φιλοτιμίας κενοδοξίας ἀνέκτησεν, ὡς ἐκ θαύματος, τὴν περὶ τὴν σμίλην τὸλμην ἐκείνην καὶ ἀκριβείαν, ἐφ' ἣ ἔχαιρεν ἄλλοτε τὸσον ὁ ἱππότης. Ἐλευθέρος τῶν ζυλίνων δεσμῶν του, ὁ ἀρχάγγελος ἔσειεν ἤδη ὡς νικητὴς τὰ φρίσσοντα αὐτοῦ πτερά, μετ' ὀλίγας δὲ ὥρας τὸ πρόσωπον, τὸ ὅπιον ὁ Μαυρίκιος εἶχε παραλάβει ἐν καταστάσει σχεδιάσματος, ἐφάνη εὐκρινὲς καὶ λαμπρὸν ὡσεὶ ἐκ μαρμαροῦ γεγλυμμένον.

— Ἰδοὺ, εἶπε, καταθέτων τὰ ἐργαλεῖα, πολὺ δύσκολον δὲν ἦτο, καθὼς βλέπετε.

Φαντάζεται ὁ ἀναγνώστης τὴν χαρὰν τῆς πτωχῆς οἰκογενείας. Τὰ παιδία ἐχειροκρότου, ὁ δὲ τεχνίτης καὶ ἡ σύζυγός του μεταξὺ θαυμασμοῦ καὶ εὐγνωμοσύνης ταλαντευόμενοι, ἐπήνουν μὲν τὸν Μαυρίκιον διὰ τὸ ὥρατον αὐτοῦ ἔργον, ὑψόλγουν δὲ αὐτὸν διὰ τὴν καλὴν του πρᾶξιν. Ἡ Μαγδαληνὴ σιωπῶσα ἐβλεπε τὴν χαρὰν αὐτῶν καὶ ἠλπίζεν ὅτι τὴν αὐτὴν χαρὰν ἠσθάνετο καὶ ὁ ἐξαδέλφος τῆς, ἀλλ' ἐκεῖνος ἀποπερατώσας τὴν ἐργασίαν του, ἔσπευσε νὰ λοιδορήσῃ ἑαυτὸν ἐπὶ τῇ ἀνοήτῳ εὐφροσύνῃ, ἢν εἶχεν ἀπολαύσει, οὐδὲν δὲ εὐρίσκων εὐθέστερον τῶν συγκινητικῶν σκηνῶν, κατέπαυσεν αὐτὴν λαμβάνων τὸν ἐπενδύτην του.

— Ἀχ κύριε, μὲ ἐσώσατε! ἀνέκραξεν ὁ νέος τεχνίτης.

— Ἐλπίζω, φίλε μου, ἀπεκρίθη ξηρῶς ὁ Μαυρίκιος, ὅτι λέγεις ὑπερβολὴν, ἄλλως κακὴν ἐκδούλευσιν σὲ ἔλαμα σώζων σε, καὶ δὲν ἀξίζει ὁ κόπος νὰ μὲ εὐχαριστήσῃς.

Ταῦτα λέγων, ἀπέκρουε τραχέως τὰ παρ' αὐτῷ παίζοντα δύο παιδία καὶ ἐξεληθὼν ἀπεσύρθη εἰς τὸ δωμάτιόν του. Πόθεν προήρχετο ἡ ἀθυμία αὐτοῦ; Ἡ ἀνθρωπίνη καρδιά εἶναι ἄβυσσος ἀνάνδρων διαλογισμῶν, ὁ δὲ Μαυρίκιος ἠγανάκτει οὐδεμίαν ἔχων τοῦ λοιποῦ πρόφασιν ὅπως μὲν ἄργός. Οἱ δύο σύζυγοι ἔμειναν ἐκστατικοὶ καὶ ἐλυποῦντο μὴ δυνηθέντες νὰ ἐκφράσωσι τὴν εὐγνωμοσύνην των, ἡ δὲ Μαγδαληνὴ βαθεῖαν αἰσθανθεῖσα θλίψιν ἕνεκα τῶν ἀποτόμων λόγων τοῦ ἐξαδέλφου τῆς, ἀπεστράφη ὅπως κρούσῃ τὰ δάκρυά τῆς, ἀλλ' οὐχ ἦττον ἠλπισεν ὅτι ἡ ἡ-

μέρα εκείνη ἦτο ἴσως ἡ ἀφρηρία μέλλοντος αἰσιωτέρου.

Καὶ τῷ ὄντι, ἡ Μαγδαληνὴ παρετήρησεν ὅτι ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὁ Μαυρίκιος εἶχε συγνάς μετὰ τοῦ Μαρσῶ συνεντευξείς. Καὶ ἐνώπιόν της μὲν εἰσιώπα, ἀλλὰ τὸ σοβαρὸν καὶ σκεπτικὸν τοῦ ἦθους ἐμαρτύρει ὅτι ἐκτακτὸν τι συνέβαιναν ἐν τῷ βίῳ του.

Πρωῖαν τινά, καθ' ἣν ἠτοιμάζετο νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ δωμάτιόν του ἡ Ὁρσολα, ἔφυγεν αἰφνης ἐν ἄκρᾳ ταραχῆ, ἀφίνουσα τὴν θύραν ἡμίκλειστον. Τί δὲ εἶχεν ἴδει, τί συνέβαιναν ἐν τῷ οἰκίῳ Μαυρικίου; Ἡ Ὁρσολα ἔτρεξε πρὸς τὴν Μαγδαληνὴν καὶ ἔπεσεν ἐπ' αὐτῆς καταφιλοῦσα καὶ βρέχουσα αὐτὴν διὰ τῶν δακρῶν της.

— Ἐλα, ἔλα, κυρία.

Ἄνευ ἄλλης τινὸς ἐξηγήσεως, ἔλαβε τὴν Μαγδαληνὴν ἀπὸ τῆς χειρὸς καὶ τὴν ὠδήγησεν ἀκροποδητὴ εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ Μαυρικίου.

— Μὴ κάμνης ταραχὴν, τῆ εἶπε, καὶ κύτταζε!

Ἡ νεᾶνις ἔκυψε κρατοῦσα τὴν ἀναπνοὴν της καὶ εἶδε διὰ τῆς ἡμίκλειστου θύρας, ἔπειτα δὲ ἐρρίφθη κλαίουσα εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς Ὁρσολας.

Τί εἶχεν ἴδει λοιπὸν καὶ ἡ Μαγδαληνὴ; Τὸ ὠραιότατον δι' αὐτὴν θέαμα, τὸν Μαυρίκιον ἐνδεδωμένον ἐργατικὴν στολὴν, κύπτοντα δὲ ἐπὶ ἀκριβαντος καὶ ἐργαζόμενον.

[Ἐπὶ ταῖς συνέξια]

ΕΛΙΑΣ Σ. ΣΟΤΤΕΟΥ.

Μετὰ ἰδιαζούσης εὐχαριστήσεως δημοσιεύομεν κατωτέρω τὸ διήγημα «Ὁ ὑπρέτης». Εἶνε ἔργον ἀνδρὸς ὁστις, πρὸ ὀλίγου χρόνου κατασταθεὶς ἐν Ἀθήναις, δὲν ἠρέκησεν νὰ μελετήσῃ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς ἡμετέρας κοινωνίας, ἀλλὰ, εἰσδύσας εἰς αὐτὰ αὐτῆς τὰ σπλάγχνα, συνέλαβεν ἐπ' αὐτοφῶρῳ, οὕτως εἰπεῖν, ἕνα τῶν περιεργότερων καὶ ἀληθεστέρων αὐτῆς χαρακτήρων. Δὲν μᾶς ἐπιτρέπεται νὰ εἰπωμεν τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως. Τοῦτο μόνον παρατηροῦμεν, ὅτι εἶνε ἀνὴρ λόγιος ἄμα καὶ πρακτικὸς, διαξήσας ἐν τῷ εὐτυχῆ ἐκείνῳ μεταξὺ τῶν δύο τοῦτων τάξεων μεταχίμῳ, ἐν τῷ ὁποίῳ ὁ ἄνθρωπος σκέπτεται ὀρθῶς, καὶ ὀρθῶς καὶ ἐπιχαρίτως ἐκφέρει τὰς σκέψεις αὐτοῦ. Σ τ. Δ.

Ο ΥΠΗΡΕΤΗΣ

[Διήγημα πρωτότυπον].

Ὁ κύρ Κώστας ἐξ Ἡπείρου, μεταναστεύσας πρὸ τινος χρόνου ἐξ ἄλλοδαπῆς εἰς Ἀθήνας μετὰ τῆς συζύγου του, παρέλαβεν εἰς τὸν οἶκόν του δύο ὑπρέτας, τὸν μὲν ἀρσενικοῦ, τὸν δὲ θηλυκοῦ γένους.

Ἡ τελευταία αὐτῆ εἶχεν, ὡς ὄλαι αἱ ὑπρέτριαι, ὄνομα Μούσης, ὠνομάζετο Καλλιόπη. Ρυπαρά, ἐκ γενετῆς ἄλυτος καὶ μεστὴ ματαιοφροσύνης, κατέφυγεν εἰς τὸ ἐπάγγελμα τῆς ὑπηρετρίας διὰ νὰ συνάξῃ τὴν προικὰ της καὶ νὰ ὑπανδρευθῇ. Καὶ ἐδόξαζε μὲν ὅτι ἡ γυνὴ πρέπει νὰ ὑπανδρεύεται νεωτάτη, ὥστε, ὅταν χηρεύσῃ, νὰ ἦναι εἰς καιρὸν νὰ λάβῃ καὶ δεῦτερον ἄνδρα, ἀλλ' αἱ περιστάσεις δὲν ἄφησαν νὰ ἐφαρμύσῃ τὰς ἀρχάς της καὶ προσεπάθει διὰ πανταίων μέ-

σων νὰ συστηθῆ εἰς τὴν προσοχὴν τῶν γαμβρῶν. Ἐφόρει πάντοτε ἐσθῆτα μὲ οὐρανὸν ὀπισθεν καὶ ὑποδήματα μὲ ὑψηλὴν καὶ ὀξείαν πτέρναν. Διὰ τῶν δύο τούτων μέσων ἐπίστευεν ὅτι ἐτάσσετο μετὰ τῶν κομψότερων γυναικῶν τῆς Γαλλικῆς ἀριστοκρατίας. Ὅτε δὲ τὰς ἐορτὰς ἐξήρχετο ἐψιμυθιωμένη μέχρις ἄκρου τῶν ὠτων, ἐφαντάζετο ὅτι πάντες οἱ διαβάται ἠτένιζον εἰς αὐτὴν θαυμάζοντες τὴν κομψότητά της.

Ὁ δὲ ὑπρέτης ἔφερεν ὄνομα ἱστορικόν. Ὀνομάζετο Ἐπαμεινώνδας. Ὁ Ἐπαμεινώνδας δὲν ἠγγόνει ὁποῖος ἀνὴρ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἔφερε τὸ ὄνομα τοῦτο· διότι εἶχε μαθητεύσει εἰς τὸ σχολεῖον τῆς πατρίδος του καὶ ἀνεγίνωσκεν ἐφημερίδας καὶ μεταφράσεις μυθιστορημάτων. Ἐκ δὲ τῆς σοφίας ταύτης ἐπαρθεὶς κατεφρόνησε τὴν τέχνην τοῦ πατρὸς του καὶ ἔταξεν ἑαυτὸν εἰς τὴν ζηλευτὴν μερίδα τῶν ὑπαλλήλων. Προστασία τοῦ βουλευτοῦ τῆς ἐπαρχίας του διωρίσθη γραμματεὺς ὑποτελωνεῖου, καὶ ἔζησε μέγας καὶ πολλὸς εἰς τὴν θέσιν ταύτην ἐπὶ δύο ὀλόκληρα ἔτη. Φύσει ὦν εὐφυὴς δὲν ἐχρειάσθη πολλὸν καιρὸν νὰ καταρτισθῇ εἰς τὸ ἐπάγγελμα· ὀλίγας ἐβδομάδας μετὰ τὸν διορισμὸν του ἔφερε τὴν γραφίδα ἐπὶ τοῦ ὠτός, τὴν κόμην ἄτακτον, τὴν ἐνδυμασίαν φαντασιώδη· μετεχειρίζετο μὲ σκαιὰν οἰκειότητα τοὺς σημαντικωτέρους τῶν γερόντων, καὶ ἐν τῷ καφενείῳ τῆς κωμοπόλεως ὠμίλει μεγαλοφῶνως περὶ πολιτικῶν, ἐνεκωμιάζε τὸν ἀρχηγὸν τοῦ κόμματός του, κατέκρινε τοὺς ἀντιπάλους καὶ ἐσχολιάζε τὰ ἐν τῇ Βουλῇ. Τόσον δὲ ἦτον ἔμπειρος τῆς βουλευτικῆς γλώσσης, ὥστε, ὅτε ὁ ἰδιοκτῆτης τοῦ δωματίου του τὸν ἐξήτει τὰ πρὸ μηνῶν καθυστεροῦντα ἐνοίκια, ἀπεκρίνετο σοβαρῶς.— «Τὸ βαλάντιον δὲν εἶναι εἰς ἀπαρτίαν».

Ἄλλ' ἐνῶ προκόπτων εἰς φιλοδοξίαν ἀπέβλεπεν εἰς τὴν διαδοχὴν τοῦ προϊσταμένου του καὶ ἐφαντάζετο ὅτι θέλει γείνει ὑποτελώνης, μικρὸν περιστατικὸν κατέστρεψε τὴν εὐτυχίαν του. Κατὰ τὰς ἀκολούθους ἐκλογὰς ὁ προστάτης του βουλευτῆς ἀπέτυχε, καὶ ὀλίγας ἡμέρας ὕστερον ἔλαβε τὴν κεραυνοβόλον ἀγγελίαν ὅτι ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης εὐηρεστήθη νὰ τὸν ἀπολύσῃ τῆς ὑπηρεσίας. Ἐγραψεν εὐθὺς τότε εἰς τὸν ὑπουργὸν ὑποβάλλων τὰ εἰς τὴν θέσιν του δικαίωματά του, καὶ εἰς τοὺς ἐν Ἀθήναις φίλους του ἐκλιπαρῶν νὰ ὑποστηρίξωσι ταῦτα· ἀλλ' οὔτε αὐτὸς εἰσηκούσθη οὔτε οἱ φίλοι του ἴσχυσαν. Ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ μεταβῇ ὁ ἴδιος εἰς τὴν πρωτεύουσαν, ὅπως διὰ τῆς παρουσίας του δυσωπήσῃ τοὺς ἐν ἴσχυϊ, καὶ οὕτως ἦλθεν εἰς Ἀθήνας. Συνεσχέθη μὲ τοὺς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ὀλίγους φίλους, ἀνέβη, κατέβη πολλάκις τὴν κλίμακα τοῦ ὑπουργείου, ἐρῶδιούργησε, παρεκάλεσεν, ἠπέλησεν, ἀλλ' εἰς οὐδὲν ἐπιτυχῶν κατετάχθη εἰς τὴν μεγάλην ἐν τῇ πρωτεύουσῃ φάλαγγα